

ZAPISNIK
delovnega zasedanja MSK V Velikem Novgorodu
(14.–16. avgust 2010)

Rednega plenarnega zasedanja se je udeležilo 22 predstavnikov MSK: Aleksandr Lukašanec (predsednik Mednarodnega slavističnega komiteja in Beloruskega slavističnega komiteja), Henadzij Cyxun (namestnik podpredsednika Mednarodnega slavističnega komiteja in Beloruskega slavističnega komiteja), Sjarzej Važnik (tajnik Mednarodnega slavističnega komiteja in Beloruskega slavističnega komiteja), Stanisław Gajda (koordinator komisij pri Mednarodnem slavističnem komiteju) in predsedniki nacionalnih komitejev: Oleksej S. Oniščenko (Ukrajinski slavistični komite), Todor Bojadžijev (Bolgarski slavistični komite), Ataol Behramoğlu (Turški slavistični komite), Marcello Garzanitti (Italijanski slavistični komite), Gerd Hentschel (Nemški slavistični komite), Ursula Doleschal (predstavnica Avstrijskega slavističnega komiteja), Viktor Živov (namestnik predsednika Ruskega slavističnega komiteja), Peter Žeňuch (Slovaški slavistični komite), Catherine Mary MacRobert (Slavistični komite Velike Britanije), Aleksandr Moldovan (Ruski slavistični komite), Slobodan Marković (Srbski slavistični komite), Olga Mladenova (Kanadski slavistični komite), Anna Plotnikova (znanstvena tajnica Ruskega slavističnega komiteja), Sergejus Temčinas (Litovski slavistični komite), Michael S. Flier (Slavistični komite ZDA), Senad Halilović (Slavistični komite Bosne in Hercegovine), Václav Čermák (namestnik predsednika Češkega slavističnega komiteja), Alenka Šivic-Dular (Slovenski slavistični komite).

Zasedanje je s pozdravnim nagovorom odprl predsednik Ruskega slavističnega komiteja Aleksandr Moldovan, nato pa predstavil delovni program posvetovanja v Velikem Novgorodu in prisotnim sporočil, da se precej članov MSK iz različnih razlogov ne more udeležiti plenarnega zasedanja.

Aleksandr Lukašanec se je zahvalil Ruskemu slavističnemu komiteju in še posebej Aleksandru Moldovanu za organizacijo delovnega srečanja MSK v Rusiji. In še posebej za to, da poteka v takšnem zgodovinskem mestu, kot je Veliki Novgorod, ki se z vso pravico šteje za »očeta ruskih mest«, za središče starodavnega slovanskega pismenstva. Predsednik MSK je poudaril, da je to za udeležence pomembno tudi zaradi širjenja zanimanja za študij slovanskih jezikov, slovanskih književnosti in slovanskih kultur in se vsem zahvalil za prihod v Veliki Novgorod kljub neugodnim okoliščinam, hkrati pa izrazil obžalovanje, da se nekateri nacionalni komiteji ne odzivajo na vabila vodstva MSK (npr. s hrvaškim in grškim komitejem še sploh ni bilo mogoče vzpostaviti stika). Aleksandr Lukašanec je nadalje govoril o dejavnosti predsedstva MSK v preteklem letu: tako se je nadaljevalo delo na dodelavi osnutka kongresne tematike, sprejetega l. 2009 na razširjenem zasedanju Predsedstva MSK v Stari Lesni (Slovaška), in na organizacijskih vprašanjih, npr. zagotovljena je podpora vodstva NAN Belorusije organizaciji kongresa, prav tako pa tudi postavljena kongresna spletna stran (<http://xvcongress.impl.basnet.by>), kjer bodo kmalu na voljo najrazličnejše informacije. Nato pa je predstavil še dnevni red tokratnega zasedanja:

- 1) obravnava in potrditev tematike 15. mednarodnega slavističnega kongresa v Minsku;
- 2) določitev delovnih oblik na naslednjem kongresu;
- 3) določitev kvot na tokratnem kongresu;
- 4) vmesno poročilo prof. S. Gajde o delovanju komisij, afiliiranih pri MSK.

1. Obravnava in potrditev tematike 15. mednarodnega slavističnega kongresa

Po besedah A. Lukašanca so osnutek tematike naslednjega kongresa, sestavljen na zasedanju na Slovaškem, dopolnili, pri čemer so v precejšnji meri lahko upoštevali želje in pripombe

nacionalnih komitejev. Najbolj aktivno so pri tem sodelovali poljski, ruski, ukrajinski in nemški kolegi, pred odhodom v Novgorod pa so prejeli tudi kritične pripombe prof. Hansa Rotheja.

Namestnik predsednika MSK Henadzij Cyxun je prisotne spomnil na temeljna merila, iz katerih so izhajali organizatorji 15. slavističnega kongresa pri oblikovanju tematike:

1) Čim popolnejše prikazovanje slavističnega raziskovanja, tako da se ne zapostavlja nobena znanstvena usmeritev.

2) Ohranjanje tradicije in tematskih profilov prejšnjih kongresov.

3) Uvrščanje v program novih tem kot spodbudo za raziskovanje posebnih in aktualnih vidikov sodobne slavistike, ki še niso bili deležni predstavitev na slavističnih kongresih. Pri tem ima po tradiciji država organizatorica pravico predlagati v kongresno obravnavo tudi problematiko, za katero je zainteresirana.

Organizatorji kongresa so si prav tako prizadevali izogibati se prevelikim podrobnostim, saj se preozko zastavljena tematika zdi neproduktivna. Zato se zahvaljujejo tudi vsem, ki so se odzvali s svojimi predlogi in pripombami, še zlasti prof. Hansu Rotheju. Njegovo pismo, naslovljeno na organizatorje, odseva zaskrbljenost nad stanjem slavistike, saj se je njen položaj še posebej na Zahodu poslabšal. Tudi organizatorje skrbi položaj sodobne slavistike, a se ne morejo strinjati z vsemi pripombami častnega člana MSK.

Ruski in nemški kolegi so predlagali takšno varianto tematike, v kateri so razdelki poimenovani (predlog prof. G. Hentschela) in ki izhaja iz beloruskega osnutka tematike, tj. z že upoštevanimi pripombami prof. Hansa Rotheja.

Pripombe in predlogi k osnutku tematike naslednjega kongresa, kot so se oblikovali po obravnavi:

1) Dosedanja točka 1.1 »Slovanski jeziki v primerjalno-zgodovinski perspektivi« se preimenuje v: »Slovanski jeziki v primerjalno-zgodovinski in arealni perspektivi«.

2) Dosedanja točka 1.1 »Slovansko-germanski, slovansko-italski, slovansko-iranski in slovansko-ugrofinjski jezikovni odnosi v preteklosti« se dopolni z naslednjimi besedami »slovansko-keltski, slovansko-turški« (S. Halilović).

3) Razdelek 1.3 se dopolni z besedami »Zgodovina in sodobno stanje slavistike v svetu«.

4) Poimenovanje razdelka 1.4 »Tipologija jezikovnih situacij v slovanskem svetu« se nadomesti z naslednjo formulacijo: »Jezikovna situacija v slovanskem svetu«.

5) Točka 1.4 se dopolni z besedami: »problematika poučevanja slovanskih jezikov« (G.Hentschel).

6) Točka 1.4 se dopolni z besedami: »Mešane jezikovne oblike in njihova tipologija pri Slovanih«.

7) Poimenovanje točke 1.5 »Sinhrono-tipološko raziskovanje slovanskih jezikov« se spremeni v: »Sinhrono-tipološko in primerjalno raziskovanje slovanskih jezikov«.

8) Postavka »Kognitivni, etnolingvistični, jezikovnokulturološki in jezikovnopragmatični pristopi k preučevanju leksike in frazeologije slovanskih jezikov« v točki 1.6 se spremeni v: »Kognitivni, etnolingvistični, jezikovnokulturološki in jezikovnopragmatični pristopi k preučevanju različnih ravnin slovanskih jezikov« (O. Mladenova).

9) »Diskurzivna analiza sodobnih slovanskih jezikov« naj postane samostojna točka 1.6, v kateri naj se obravnava tudi »besediloslavlje« (A. Moldovan, A. Lukašanec).

10) Točka 1.7 »Računalniška in korpusna lingvistika v raziskovanju slovanskih jezikov« se dopolni v: »Problematika avtomatične analize in prevajanja. postavljanje in uporaba spletnih virov« (G. Hentschel).

11) Sprejema se predlog prof. H. Rothe, da se točka 2.11 »Slovanska folklor, mitologija ...« obravnava kot točka 2.1.

12) Poimenovanje točke 2.1 »Slovanska folklor, mitologija in tradicionalna verska kultura« se spremeni v: »Slovanska in tradicionalna duhovna kultura« (A. Plotnikova).

13) Točka 2.2 »Zgodovina slovanskih literatur« se dopolni z besedami: »in analiza umetniškega besedila« (V. Živov).

14) Iz poimenovanja točke 2.3 »Literatura – religija – filozofija« se odstrani beseda *filozofija*, zato ker v tej točki ni pravih filozofskih problemov (O. Oniščenko).

15) Točka 2.3 se dopolni s formulacijo: »Problematika izdajanja spomenikov slovanskih literatur: besediloslovna in izdajateljska praksa«.

16) Poimenovanje točke 2.5 »Literatura – ideologija – politika« se spremeni v: »Literatura – filozofija – ideologija«.

17) Poimenovanje točke 2.6 »Literarna kritika in žurnalistika« se spremeni v: »Literarna kritika in publicistika«.

18) Točka 2.7 se dopolni s formulacijo »Literatura emigracije in pojav novih literarnih kano- nov pri slovanskih narodih«.

19) Točka 3.1 se dopolni s formulacijo: »Zgodovina in sodobno stanje slavistike«.

20) Dodati točko 3.2 »Prispevek slavistike v sodobno evropsko kulturo« (M. Garzanitti).

21) O. Oniščenko je predlagal, da se ena izmed okroglih miz posveti kulturni dediščini T. Ševčenka.

22) U. Doleschal je predlagala točko »Slovanske literature in film«.

23) O. Mladenova je predlagala tematski blok o poučevanju slovanskih jezikov, a predlog ni bil deležen podpore. A. Lukašaneč je pripomnil, da ni mogoče spodjedati profila slavističnih kongresov in se odmikati od znanstvene zasnove, kajti jezikovnodidaktični pristop ima prej praktično uporabnost; predavatelji ruskega jezika (ali drugih slovanskih jezikov) kot tujega jezika pa imajo svoje stanovske zveze in svoje kongrese ter konference, na katerih obravnavajo to problematiko.

Tematiko 15. mednarodnega slavističnega kongresa z vnesenimi popravki in dopolnili so udeleženci zasedanja potrdili kot dokončno.

2. Oblike kongresnega dela

A. Lukašaneč je predlagal ohranitev tradicionalnih delovnih oblik, in sicer:

1. 3 plenarne referate v trajanju po 30 minut (jezikoslovni, literarnozgodovinski, referat države organizatorice);

2. sekcijske referate v trajanju 15 minut + 5 minut razprave;

3. tematske bloke, sestavljene iz 1 referenta, 2–3 koreferentov, 1 razpravljalca, pri čemer morajo prihajati referenti iz različnih držav, organizator tematskega bloka pa mora prevzeti skrb za natis referatov in pred tem obvestiti predvidene udeležence bloka z vsemi gradivi;

4. 2–3 okrogle mize s po največ 4 referenti, tj. moderatorjem (30 minut) in koreferenti (20 minut).

Trajanje tematskih blokov in okroglih miz je kot doslej omejeno na 2 uri, predlaga pa se tudi ohranitev načina prijavljanja in izpeljave tematskih blokov in okroglih miz, kot so bili določeni že na krakovskem mednarodnem slavističnem kongresu (1998 leta).

Rok za prijavo tematskih blokov predsedstvu MSK je **25. maj 2011**, o njihovem sprejemu v kongresni program se bo odločalo na zasedanju leta 2011. Rok za prijavo sekcijskih referatov predsedstvu MSK je **15. december 2011**.

G. Hentschel je predlagal, da se potrdi oblika udeležbe, kot so poster referati, ki naj pritegnejo mlajše raziskovalce. To je namreč zanje dobra šola, ker lahko ne le predstavljajo rezultate svojega dela, ampak tudi neposredno spremljajo nastope zaslužnih učenjakov. V Nemčiji mladi raziskovalci za takšno udeležbo lahko prejmejo tudi finančno podporo.

3. Kvote

Po besedah A. Lukašanca lahko slavistični kongres v Minsku sprejme okrog 800 udeležencev, in sicer 650 sekcijskih referentov + 150 udeležencev tematskih blokov. Število udeležencev v tematskih blokih je bilo določeno tradicionalno, tj. znaša okrog 20 % od celotnega števila udeležencev, to pa pomeni skupaj 25-30 tematskih blokov.

Praktično vsi prisotni na zasedanju so se v razpravi strinjali, da predlagane kvote za 15. mednarodni slavistični kongres ostanejo takšne, kot so predložene, da bi organizatorju ostalo nekaj rezervnih mest. Če bi se namreč pri obravnavi prijavljenih referatov izkazalo za zelo nujno, bi se lahko odobrila dodatna mesta Poljski, Slovaški, Ukrajini, Češki in Turčiji, ki so takšno željo že izrazile. Kvote so bile razdeljene takole: Avstralija in Nova Zelandija (5), Avstrija (13), Belgija (5), Belorusija (25), Bolgarija (25), Bosna in Hercegovina (5), Črna gora (5), Češka (25), Danska (5), Estonija (5), Finska (10), Francija (15), Gruzija (5), Grčija (5), Hrvaška (20), Indija (2), Italija (20), Izrael (5), Japonska (5), Kazahstan (5), Kanada (10), Latvija (5), Litva (7), Madžarska (15), Makedonija (15), Moldavija (5), Nemčija (45), Nizozemska (10), Norveška (5), Poljska (55), Romunija (5), Ruska federacija (70), Slovaška (15), Slovenija (12), Srbija (25), Španija (5), Švica (5), Švedska (10), Turčija (3), Ukrajina (35), Velika Britanija (15), ZDA (35).

G. Hentschel je menil, da bi bilo zaželeno, da bi bili predsedniki komisij, afiliiranih pri MSK, ne samo organizatorji tematskih blokov, ampak tudi sekcij.

4. Poročilo o delu komisij, akreditiranih pri MSK

Stanisław Gajda je na Ohridu poročal o delu 32 komisij, kar je največ v zgodovini slavističnih kongresov, v Stari Lesni (Slovaška) je bilo afiliiranih že 35 komisij. Trenutno so na voljo podatki o delovanju 30 komisij; komisije so različno dejavne, in sicer: 12 je zelo dejavnih, 10 srednjedejavnih, 8 malo dejavnih, za 5 komisij pa podatki o dejavnosti manjkajo (poročilo o delu komisij je bilo priloženo).

A. Lukašanec je podal okvirne informacije o 15. mednarodnem slavističnem kongresu: Potekal naj bi sredi ali v drugi polovici meseca avgusta 2013, ker da je za organizatorje to najprimernejši čas, saj se načrtuje, da bo potekal na univerzi, ko tam še ni studentov in bodo za potrebe kongresa lahko na voljo vse kapacitete. Poleg tega je predsednik Lukašanec člane MSK prosil, naj že sedaj razmišljajo o kraju organizacije naslednjega, 16. mednarodnega slavističnega kongresa.

Olga Mladenova je predlagala, da se na naslednjem zasedanju Predsedstva MSK v Nemčiji pozornost posveti važni problematiki, ki zadeva vrednotenje znanstvenega dela v slovanskih in neslovanskih državah glede na to, da je delo znanstvenikov-slavistov v različnih državah diskriminirano. Želela bi se seznaniti s stanjem v posameznih državah, analizirati izkušnje kolegov in pripraviti dokument, s katerim bi se uredilo vrednotenje znanstvenega dela. H. Cyxun je bil mnenja, da je o tej problematiki MSK dolžan sprejeti izjavo.

Predsednik MSK: *Aljaksandr Lukašanec*

Tajnik MSK: *Sjargej Važnik*

TEMATIKA 15. MEDNARODNEGA SLAVISTIČNEGA KONGRESA
(Minsk 2013, Belorusija)

1.0. JEZIKOSLOVJE

1.1. Slovanski jeziki v primerjalno-zgodovinski in arealni perspektivi. Zgodovina slovanskih jezikov v povezavi z vprašanji etnogeneze in lingvogeneze. Lokalizacija praslovanskega jezikovnega prostora in njegova struktura. Slovanska etimologija in imenoslovje. Balto-slovanski jezikovni stiki. Slovansko-germanski, slovansko-italski, slovansko-iranski, slovansko-ugrofinški, slovansko-keltski, slovansko-turški jezikovni odnosi v preteklosti.

1.2. Zgodovinsko opisovanje slovanskih jezikov in dialektologija. Zgodovinska slovnica slovanskih jezikov. Notranja in zunanja zgodovina jezika. Problematika jezikovnega stika. Slovanski jeziki v jezikovnih zvezah. Slovanska jezikovna geografija in narečjeslovje. Polesje v etnogenetskih in lingvogenetskih raziskavah.

1.3. Slovanski jeziki in kulture. Slovansko pismenstvo na različnih stopnjah razvoja. Cirilo-metodijška pismenska tradicija pri Slovanih. Literarno-jezikovno stanje v Veliki litovski kneževini. Pojav »proste move« in literarne večjezičnosti. Kitabistika kot del slavistike.

1.4. Jezikovna situacija v slovanskem svetu. Položaj sodobnih slovanskih standardnih (knjižnih) jezikov. Notranji in zunanji dejavniki pri oblikovanju in preoblikovanju slovanskih standardnih jezikov. Razvojne težnje v sistemih slovanskih jezikov na začetku 21. stoletja. Slovanski jezikovni svet, globalizacija in problematika poučevanja slovanskih jezikov. Jezikovna politika in ekolingvistika. Slovanski knjižni makro- in mikrojeziki. Jezikovna identifikacija in samoidentifikacija. Sociolingvistični, psiholingvistični in sociokulturni vodiki preučevanja slovanskih jezikov in narečij. Mešane jezikovne oblike in njihova tipologija pri Slovanih.

1.5. Sinhrono-tipološko in primerjalno preučevanje slovanskih jezikov. Fonologija in naglasoslovje. Slovnica, besedotvorje in skladnja. Problematika slovanske aspektologije (vidoslovja). Novosti v sistemih sodobnih slovanskih jezikov. Slovansko besedoslovje, besedno pomenoslovje in frazeologija. Besediloslovje. Diskurzivna analiza sodobnih slovanskih jezikov.

1.6. Jezikovna slika sveta pri Slovanih. Kognitivni, etnolingvistični, jezikovnokulturološki in jezikovnopragmatični pristopi k preučevanju različnih ravnin slovanskih jezikov.

1.7. Računalniška in korpusna lingvistika v raziskovanju slovanskih jezikov. Korpusi slovanskih jezikov. Problematika slovnice in besedoslovja v perspektivi korpusnega jezikoslovja. Problematika avtomatične analize in prevajanja. Postavljanje in uporaba spletnih virov.

2.0. LITERARNA VEDA, KULTUROLOGIJA, FOLKLORISTIKA

2.1. Slovanska folklor, mitologija in tradicionalna duhovna kultura. Problemi in perspektive primerjalnega raziskovanja folklore. Ljudska verovanja, obredne prakse in obredna folklor: besedilo in sobesedilo. Tradicionalna folklor in problemi nacionalne identifikacije. Avtentična folklor in odraz mentalnih značilnosti slovanskih etnosov. Folklor ob mejah in folklor slovanskih diaspor. Sodobne oblike folklore; postfolklor. Medsebojna povezanost in vplivi tradicionalnih in sodobnih oblik slovanske folklore. Folklor in umetno slovstvo.

2.2. Zgodovina slovanskih književnosti in analiza umetnostnega besedila. Slovanske književnosti v evropskem in svetovnem kulturnozgodovinskem kontekstu. Tradicionalno in novo v slovanski prozi, poeziji, dramatikii. Problem zvrsti v slovanskih književnostih. Besedilo in medbesedilnost v raziskovanju slovanskih književnosti. Smeri v slovanskih književnostih; vloga in pomen zunanjih vplivov za njihov nastanek in razvoj, nacionalne posebnosti pri smereh. Nacionalna mitologija in njeno umetnostno konstruiranje v slovanskih književnostih. Spomeniki slovanskih književnosti, besediloslovje in izdajateljska praksa.

2.3. Književnost in religija. Problem medsebojnih književnih vplivov v okviru Slaviae Orthodoxae in Slaviae Romanae. Konfesionalno samoopredeljevanje in literarna dinamika. Ljudska vernost, kanonske in apokrifne literarne tradicije. Slavia Christiana in odsev v poetičnem epu slovanskih narodov. Sinteza folklore in svetopisemske tradicije v slovanski kulturi. Svetopisemski prevodi. Svetopisemske aluzije v sodobnih slovanskih literaturah. Problematika izdajanja spomenikov slovanskih književnosti: besediloslovna in izdajateljska praksa.

2.4. Slovanski prevod in prevajanje med slovanskimi jeziki. Vloga prevoda pri nastajanju novih in sodobnih slovanskih književnosti. Družbene, kulturološke, estetske in jezikovne posebnosti pri prevajanju med slovanskimi jeziki.

2.5. Književnost. Filozofija. Ideologija. Estetsko in etično, nacionalno in internacionalno v novodobnih slovanskih književnostih. Mesto pisatelja v socialnem in političnem življenju epohe. Nacionalni preporod in njegov odsev v slovanskih književnostih. Specifičnost oblikovanja beloruske književnosti.

2.6. Književna kritika in publicistika. Književni časopisi v literarnem procesu v slovanskih državah. Estetsko in socialno v slovanski književni kritiki. Pomen književnih časopisov za socialno-zgodovinske spremembe v slovanskih državah: nova doba in najnovejši čas.

2.7. Problemi sodobnih slovanskih književnosti. Dialog med aktualnim umetniškim mišljenjem in nacionalno književno klasiko. Emigrantska književnost in pojav novih literarnih kanonov pri slovanskih narodih. Postmodernizem v tradicionalni družbi in klasični kulturi. Slovanske književnosti in film. Vloga mladostniških subkultur v slovanskih književnostih zadnjih let.

3.0. ZGODOVINA SLAVISTIKE

3.1. Mednarodni slavistični kongresi: tradicija, dosežki, perspektive.

3.2. Zgodovina in sodobno stanje slavistike.

OKROGLE MIZE

1. Skoriniana v slovanskem in evropskem kontekstu.
2. Jezik, literatura in kultura Velike litovske kneževine v slovanskem in evropskem kontekstu.
3. Nacionalni tipi postmodernizma v slovanskih književnostih.

Morebitna tematika

4. T.G. Ševčenko (ob 200-letnici rojstva).
5. Prispevek slavistike v sodobno evropsko kulturo.

Prevedla in priredila
Alenka Šivic-Dular

Kolege, ki bi v tej ali oni delovni obliki želeli sodelovati na 15. mednarodnem slavističnem kongresu leta 2013, prosimo, da upoštevajo naslednje roke in določila:

Rok za prijavo sekcijskega referata je **1. oktober 2011** na elektronski naslov Slovenskega slavističnega komiteja s.kongres@ff.uni-lj.si, skupaj s kratkim povzetkom v enem izmed uradnih jezikov kongresa (angleščini, nemščini, francoščini, vseh slovanskih jezikih), vendar pa ne v jeziku, v katerem bo objavljen referat. Po določitih kongresa mora biti obravnava problematike zasnovana teoretično, tipološko, primerjalno ali kontrastivno. – Če bi število prijav preseglo dodeljeno nam kvoto (tj. 12), bo o sprejemu referatov odločal Slovenski slavistični komite.

Rok za prijavo tematskih blokov je **25. maj 2011**, prijaviti pa se je treba neposredno na elektronski naslov beloruskega organizacijskega odbora kongresa v Minsku: mks.belarus@gmail.com

Vljudno prosimo, da o prijavi tematskega bloka – skupaj z njegovo problemsko utemeljitvijo in s kratko predstavitev problematike – obvestite tudi Slovenski slavistični komite, ker bo samo tako mogoče zagovarjati njegovo uvrstitev v kongresni program.

Vse dodatne informacije so (bodo) dostopne na spletni strani 15. mednarodnega slavističnega kongresa v Minsku (2013): <http://www.xvcongress.iml.basnet.by>.

Alenka Šivic-Dular
Filozofska fakulteta v Ljubljani